

Eusebi Bona i Puig: un begurenc notable

El present article forma part d'un treball més extens que sobre la figura d'Eusebi Bona ha elaborat Joaquim Valentí, i que ha dipositat molt amablement a l'Arxiu Municipal de Begur. En posteriors números d'*Es Pedris Llarg* publicarem nous capítols d'aquesta interessant investigació.

ELS ANTECEDENTS FAMILIARS

El pare de l'Eusebi havia fet fortuna a Cuba. Es deia Eusebi Bona i Pi, i havia nascut a Begur l'any 1839. De les dades dels censos es dedueix que se n'hi va anar quan tenia al voltant dels vint anys, essent solter. La seva professió, segons consta al cens municipal, era la de "*Carpintero de Ribera*" (*Mestre d'aixa*), la mateixa de l'avi i oncles. L'any 1870, però, el ministre d'Ultramar, don Segismundo Moret Prendergast, expedeix el "*Título de Notario público de Comercio de la plaza de Havana á favor de D. Eusebio Bona y Pi... Por cuanto ha acreditado en debida forma su capacidad y las demás circunstancias que exige (sic) el artículo 4º del Decreto de 15 de febrero de 1869 elevado á ley por las Cortes Constituyentes... le expido el presente título, como representante de la fé pública en contratación de efectos públicos y material comercial, sin perjuicio de egercer (sic) funciones de agente intermediario en la plaza de la Habana;... pudiendo... asociarse en cada plaza libremente y en la forma que conviniere a sus intereses*". S'ha de pensar que tingué bones oportunitats de fer fortuna.

La mare de l'Eusebi fou la també begurenca Maria Puig i Bona, nascuda el 1860. Era neboda del seu marit -filla de Narcisa Bona i Pi- i 21 anys més jove que ell. Els casaments d'oncle i neboda eren freqüents al segle passat, quan tornaven de Cuba els emigrants amb fortuna feta... Es varen casar a Roma, a l'altar de Sant Tomàs de Villanueva, que és dins la sagristia de la parròquia de Sant Agustí, amb dispensa papal per la consanguinitat. En foren testimonis

Edifici de Correus a Girona.

Celestino Silvi i Juseppe Flori, dos ciutadans romans segurament desconeguts per ells. La cerimònia s'esdevingué el 13 de juliol de 1876 i, per tant, la núvia tenia solament 16 anys, mentre que el nuvi ja en tenia 37.

De les dades que s'han pogut consultar es desprèn que el matrimoni se'n va anar cap a Cuba, on es varen estar fins cap al 1880. Al voltant d'aquest any, varen tornar a Begur i habitaren la seva casa del núm. 2 del carrer de Sant Gaietà, que deuria romandre tancada perquè els avis ja eren traspassats. El matrimoni tingué cinc fills, tres noies i dos nois (Siseta, Irmina, Anna, Salvi i Eusebi), dels quals l'Eusebi era el més petit. La Siseta havia nascut a Cuba un any abans de tornar-ne, els altres germans són tots begurencs. No s'ha pogut esbrinar l'existència d'un hipotètic sisè fill: en Pepe, que hauria d'haver nascut també a Cuba, abans que la Siseta. Els germans Bona, a Begur, anaren a *estudi* amb els altres nois i noies del poble, fins que es va traslladar tota la família a Barcelona, probablement pels volts del 1893.

Els Bona varen ésser sempre una família benestant. Com hem dit, el pare figura com a *Carpintero de Rivera* als censos anteriors a la seva anada a Cuba però, quan n'hagué tornat, hi fi-

gura com a *Propietario*. Els germans Bona pogueren fer llurs estudis sense cap mena de dificultat de tipus econòmic. Quan en Salvi i l'Eusebi varen exercir llurs professions a Barcelona, ho feren amb encert i diligència i n'obtingueren uns rendiments molt copiosos. Per tant, no mancà mai res a la singular família dels cinc germans. Quan anaven a estiuejar a Sa Tuna, portaven cotxe amb xofer, infermera, cambra i minyona.

Els cinc germans ja són traspassats, i també les mullers d'en Salvi i l'Eusebi. Com que els dos matrimonis no tingueren fills i les germanes romangueren solteres, avui dia no queda ningú d'aquella família.

L'OBRA

L'obra gironina.- A Girona hi tenim un edifici important que és obra de l'Eusebi Bona: és l'edifici de Correus. No és pas del tot seu aquest bell edifici ja que el projecte està signat per Enric Catà i Catà i per Eusebi Bona i Puig. Però, encara que se li hagi d'atribuir un 50%, la importància i la bellesa d'aquest edifici que, amb gairebé 80 anys, encara crida l'atenció, fa del jove Bona un arquitecte notable.